

Nr 447

Av herr Nelander m. fl., om ändrade bestämmelser rörande intagande av enskild väg till allmänt underhåll, m. m.

I den mån en enskild väg får karaktär av genomfartsled eller förbindelseled mellan olika allmänna vägnät bör dess intagning till allmänt underhåll övervägas. Detta torde vara andemeningen med väglagens föreskrifter. »Enskild väg som prövas nödig för den allmänna samfärdseln eller eljest finnes vara till synnerligt gagn för det allmänna må förändras till allmän.» Detta stadgande bör kunna tolkas så att det inte nödvändigtvis är den konstaterade trafikmängden som är avgörande, utan snarare vägens karaktär såsom »nödig för den allmänna samfärdseln».

Med motortrafikens väldiga utveckling har de enskilda vägarnas betydelse för samfärdseln starkt ökat. Rationaliseringen inom jordbruket har medfört att den enskilde brukaren numera inte ofta utför några tyngre vägtransporter själv. Motortrafikens utveckling framgår av följande siffror, gällande antalet inregistrerade personbilar, lastbilar och bussar vid årsskiftet:

1950	344 953
1953	542 334
1956	855 148
1958	1 097 837

Att antalet till allmänt underhåll intagna mil enskild väg inte nämnvärt ökats under denna period framgår av följande:

1950	intogs till allmänt underhåll	15,5 mil
1954	intogs till allmänt underhåll	14,3 mil
1956	intogs till allmänt underhåll	17,3 mil
1957	intogs till allmänt underhåll	23,3 mil

Prövning för intagning sker i resp. län. Härvid tillämpas ganska olika praxis. En översyn av principerna härför är därför nödvändig.

Undersökningar som gjorts genom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har visat att de enskilda väghållarna genom den ökade trafiken fått vidkännas betydande kostnadsökningar — dels genom den ökade trafiken å ifrågakörande vägar, dels genom det gällande uppskattningssystemet med bedömning vart femte år. En ändring till vart tredje år vore härvid befogad.

I sitt utlåtande till 1959 års riksdag över motion i denna fråga framhöll statsutskottet bl. a.: »Den kraftiga trafikökningen under de senaste åren hade enligt vad utskottet anförde medfört ökade krav även på de enskilda

vägarna i fråga om såväl bärighet som standarden i övrigt och därmed en ökad ekonomisk börda för de intressenter som hade att ombesörja denna väghållning. Starka skäl kunde därför åberopas för en höjning av den procentsats efter vilken statsbidrag till underhåll av enskilda vägar utginge. En sådan höjning skulle också stå i god överensstämmelse med utskottets tidigare gjorda uttalande, att successiva förbättringar av förhållandena på förevarande område borde komma till stånd.»

På grund av det statsfinansiella läget ansåg sig emellertid utskottet för det dåvarande ej kunna förorda en ändring i bidragsbestämmelserna.

Härtill är att tillägga, att anslagen till allmänna vägar år från år ökats betydligt. Detta är förvisso nödvändigt. Men rättviseskäl fordrar att en omprövning av bidragsprocenten till de enskilda vägarna också göres.

Med stöd av vad som ovan anförts, får vi föreslå,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om en översyn av gällande bestämmelser och praxis för in- tagning av enskild väg till allmänt underhåll i syfte att åstadkomma en snabbare handläggning av ärendena med ökad in- tagning samt att en omprövning av bidragsprocenten göres och förslag förelägges nästa års riksdag.

Stockholm den 27 januari 1960

Eric Nelander

Arvid Nilsson

S. Rimås

i Lönsboda

Sven Antby

Olaus Nyberg

Nr 448

Av herrar **Lothigius** och **Magnusson** i Borås, om besparingar å vissa anslag under sjätte huvudtiteln.

(Lika lydande med motion nr 356 i Första kammaren)

Stockholm den 27 januari 1960

Carl-W. Lothigius

Tage Magnusson